EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 30.5.2012.
COM(2012) 304 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Dānijas 2012. gada valsts reformu programmu,

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Dānijas konverģences programmu 2012.-2015. gadam

{SWD(2012) 304 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Dānijas 2012. gada valsts reformu programmu,

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Dānijas konverģences programmu 2012.-2015. gadam

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes 1997. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (EK) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[3],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūciju[4],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

pēc apspriešanās ar Ekonomikas un finanšu komiteju,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Eiropas Komisijas priekšlikumam aizsākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju „Eiropa 2020", kam pamatā būtu ciešāka ekonomikas politikas koordinācija, pievēršot uzmanību galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības vispārējām ekonomikas politikas pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), bet 2010. gada 21. oktobrī — lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm[5], kas

---

1 OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
2 OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
3 COM(2012) 304 *final.*
4 P7_TA(2012)0048 un P7_TA(2012)0047.
5 Padomes 2012. gada 26. aprīļa Lēmums 2012/238/ES.

kopā veido "integrētās pamatnostādnes". Dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā šīs integrētās pamatnostādnes savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Padome 2011. gada 12. jūlijā pieņēma ieteikumu par Dānijas valsts reformu programmu 2011. gadam un sniedza savu atzinumu par Dānijas atjaunināto konverģences programmu 2011.-2014. gadam.

(4) Komisija 2011. gada 23. novembrī pieņēma otro gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot otro *ex-ante* un integrētas politikas koordinēšanas Eiropas pusgadu, kas balstās uz stratēģiju "Eiropa 2020". Komisija 2012. gada 14. februārī, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma Brīdinājuma mehānisma ziņojumu[6], kurā tā Dāniju noteica kā vienu no dalībvalstīm, par kuru tiks veikts padziļināts pārskats.

(5) Eiropadome 2012. gada 2. martā apstiprināja finanšu stabilitātes nodrošināšanas un fiskālās konsolidācijas prioritātes un izaugsmes veicināšanas pasākumus. Tā uzsvēra, ka ir jāveic diferencēta, izaugsmi veicinoša fiskālā konsolidācija, lai atjaunotu normālus aizdevumu nosacījumus ekonomikai, lai veicinātu izaugsmi un konkurētspēju, novērstu bezdarbu un krīzes sociālās sekas, kā arī modernizētu valsts pārvaldi.

(6) Eiropadome 2012. gada 2. martā arī uzaicināja dalībvalstis, kuras piedalās paktā "Euro plus", laikus iesniegt savas piezīmes, lai tās varētu iekļaut to stabilitātes vai konverģences programmās un valstu reformu programmās.

(7) Dānija 2012. gada 30. aprīlī iesniedza savu konverģences programmu 2012.–2015. gadam un 2012. gada valsts reformu programmu. Abas programmas izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību. Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu veiktajā padziļinātajā pārskatā[7] Komisija secināja, ka Dānijā ir iekšējās un ārējās nelīdzsvarotības, tomēr tās nav pārmērīgas.

(8) Pamatojoties uz 2012. gada konverģences programmas novērtējumu saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97, Padome uzskata, ka makroekonomikas scenārijs, kas ir programmas budžeta prognožu pamatā, šķiet ticams. Scenārijs, kas paredz 1,2 % un 1,5 % IKP pieaugumu attiecīgi 2012. gadā un 2013. gadā, lielā mērā saskan ar Komisijas 2012. gada pavasara prognozētajiem rādītājiem –1,1 % un 1,4 %. Līdz ar to konverģences programmā valsts budžeta deficīts ir nedaudz mazāks (4,0 % un 1,8 % no IKP attiecīgi 2012. gadā un 2013. gadā salīdzinājumā ar Komisijas 2012. gada pavasara prognozē norādīto 4,1 % un 2,0 % no IKP). Programmā izklāstītās budžeta stratēģijas mērķis ir līdz 2013. gadam koriģēt pārmērīgu deficītu un panākt vidēja termiņa budžeta mērķi – vismaz strukturāli līdzsvarotu budžetu 2020. gadā. Līdz ar to programma apstiprina iepriekšējos vidēja termiņa mērķus, pienācīgi atspoguļojot Stabilitātes un izaugsmes paktā noteiktās prasības. Plānotais 2013. gada pamatdeficīts atbilst pārmērīga valsts budžeta deficīta novēršanas termiņam un, pamatojoties uz (pārrēķināto) budžeta strukturālo bilanci[8], plānotie fiskālie pasākumi minētajā gadā atbilst Padomes 2010. gada jūlija ieteikumiem pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras ietvaros. Konsolidācijas pasākumi tiek plānoti programmas beigās, nekā

---

6 COM(2012) 68 *final.*

7 Dienestu darba dokuments (2012) 153 *final*.

8 Cikliski koriģētā bilance, izņemot vienreizējos un pagaidu pasākumus, ko Komisijas dienesti atbilstoši kopīgi saskaņotai metodoloģijai pārrēķinājuši, pamatojoties uz programmā sniegto informāciju.

paredzēts iepriekš, un 2013. gadā jāveic vērā ņemami pasākumi, lai nodrošinātu vajadzīgo strukturālo korekciju. Risks, ka plānotā atsauces vērtība, 3 % no IKP, netiks sasniegta, ir minimāls, Komisijas 2012. gada pavasara prognozē valsts budžeta deficīts noteikts 2,0 % no IKP. Pamatojoties uz (pārrēķināto) budžeta strukturālo bilanci no 2013. gada un turpmāk, prognozētais budžeta uzlabojums budžeta strukturālajā bilancē ir mazāks par 0,5 % no IKP, nekā noteikts Stabilitātes un izaugsmes paktā. Tajā pašā laikā lēš, ka valsts izdevumu kāpums, ņemot vērā diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, atbildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta izdevumu kritērijiem. Daļu no budžeta deficīta finansēs, samazinot valdības kontu Dānijas valsts bankā (*Nationalbank*). Plānots, ka Dānijas valsts bruto parāds 2011. gadā no 46,5 % no IKP samazināsies līdz 41,1 % 2015. gadā, krietni zem 60 % no IKP.

(9) Lai nodrošinātu turpmāku labklājību un fiskālo ilgtspējību, Dānijas galvenā prioritāte ir palielināt darbaspēka piedāvājumu. Dānija 2011. gadā pabeidza vērienīgu brīvprātīgas priekšlaicīgas pensionēšanās shēmas reformu un palielināja iepriekš plānoto likumā noteikto pensionēšanās vecumu, lai to pielāgotu dzīves ilgumam. Patlaban uzmanība ir jāvelta invaliditātes pensijas un subsidēto nodarbinātības shēmu (fleksibla darba) reformēšanai. Valdība ir iesniegusi priekšlikumu reformai šajā jomā, kas būtu jāīsteno nekavējoties. Jāizlīdzina arī nodarbinātības līmeņa pieaugošās atšķirības starp migrantu izcelsmes iedzīvotājiem un pārējo strādājošo iedzīvotāju daļu.

(10) Pēdējās desmitgadēs darba ražīguma pieaugums Dānijā ir palēninājies, un viens no iemesliem ir salīdzinoši vājš sniegums izglītības jomā. Neraugoties uz to, ka izglītībai atvēlēti apjomīgi izdevumi, izglītības līmenis Dānijas skolās, saskaņā ar ESAO veikto aptauju *PISA*, ir tikai viduvējs. Turklāt studenti parasti pabeidz studijas vēlākā vecumā nekā citās dalībvalstīs un mācības priekšlaicīgi pārtraukušo cilvēku skaits arodizglītības iestādēs ir salīdzinoši augsts. Lai reaģētu uz problēmām šajā jomā, valdība ir paziņojusi par vairākiem jauniem pasākumiem obligātās un vidējās izglītības sfērā. 2012. gada budžetā atbalsts sniegts arī sociālo klauzulu ieviešanai publiskā iepirkuma konkursos un pasākumos, lai privātajiem uzņēmumiem būtu izdevīgi piedāvāt stažieru vietas, tādējādi palielinot pieejamo vietu skaitu. Jautājums par stažieru vietu skaita palielināšanu tiks arī izskatīts trīspusējās sarunās un ministriju komitejas darbā.

(11) Vēl viens potenciālais iemesls tam, kādēļ ražošanas izaugsme ir lēna, ir Dānijā salīdzinoši zemais konkurences līmenis. 2011. gadā tika pieņemts dokumentu kopums konkurences jomā, galvenokārt uzmanību veltot būvniecības nozarei, mazumtirdzniecības nozarei un veselības un sabiedriskā sektora pakalpojumiem. Tiek izskatīta iespēja īstenot iespējamus jaunus pasākumus taksometru un transporta pakalpojumu konkurences, kā arī aptieku liberalizācijas jomā. Patlaban ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām tiek apspriests jautājums par publiskā iepirkuma palielināšanu pašvaldībās un reģionos. Šajā ziņā nesenā valdības komitejas ziņojumā secināts, ka Dānijas konkurences tiesības ir jāpastiprina, un sankcijas par pārkāpumiem patlaban ir pārāk vājas un nav atturošas. Ņemot vērā to, ka šajā jomā pēdējā gada laikā ir īstenotas tikai dažas konkrētas iniciatīvas, vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai šo jautājumu pienācīgi risinātu.

(12) Kā apstiprināts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu veiktajā padziļinātajā pārskatā, lai arī mājsaimniecību bruto parāds zināmā mērā ir Dānijas ekonomikas strukturāla iezīme, mājsaimniecību līdzekļiem būtiski pārsniedzot saistības, rodas

bažas par mājsaimniecību parādu, jo šķiet, ka notikumi mājokļu tirgū ir izraisījuši parāda palielinājumu, ko nevar pamatot ar strukturāliem faktoriem. Turklāt, sākot ar 2003. gadu ir mainījies hipotekāro aizdevumu sastāvs, aizdevumiem bez pirmās iemaksas un ar mainīgo procentu likmi kļūstot populārākiem par aizdevumiem ar fiksēto procentu likmi un pirmo iemaksu. Ņemot vērā šā brīža parādu līmeni, patlaban mājsaimniecības ir vairāk pakļautas procentu likmju kāpumam un nekustamā īpašuma cenu svārstībām nekā pirms desmit gadiem. Tas rada augstākus iespējamos riskus finanšu un ekonomikas stabilitātei. Dānijā ir veikti atbilstīgi pasākumi, lai risinātu neaizsargātības jautājumu hipotekāro aizdevumu sistēmā. Turklāt Uzņēmējdarbības un izaugsmes ministrija patlaban analizē līdzekļu un saistību sadalījumu mājsaimniecībās un to potenciālo neaizsargātību ekonomikas satricinājuma gadījumā. Tomēr būtu arī jāparedz pasākumi, lai novērstu procikliskas tendences mājokļu tirgū vidējā termiņā, vēlams, īpašuma vērtības nodokli atkārtoti saskaņojot ar faktiskajām tirgus vērtībām. Turpmākas procikliskas sekas varētu novērst, arī atceļot pašvaldības zemes vērtības nodokļa ikgadējā palielinājuma robežvērtību. Šādi pasākumi būtu jāievieš pakāpeniski, ņemot vērā pašreizējo vajadzību panākt stabilizāciju mājokļu tirgū.

(13) Dānija saskaņā ar paktu „Euro plus” ir uzņēmusies vairākas saistības. Šīs saistības, kā arī 2011. gadā izklāstīto saistību īstenošana, attiecas uz nodarbinātības veicināšanu, konkurētspējas uzlabošanu, valsts finanšu ilgtspējības vairošanu un finanšu stabilitātes nostiprināšanu. Komisija ir izvērtējusi to, kā īstenotas saistības saskaņā ar paktu “Euro plus”. Šā novērtējuma rezultāti ir ņemti vērā ieteikumos.

(14) Eiropas pusgada kontekstā Komisija veica Dānijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi. Tā novērtēja konverģences programmu un valsts reformu programmu un nāca klajā ar padziļinātu pārskatu. Vērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai minēto programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Dānijā, bet arī to, kā tajās ievēroti ES noteikumi un norādes, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomiskā pārvaldība, kas panākams, turpmākajos valstu lēmumos ievērojot ES līmeņa norādes. Komisijas ieteikumi Eiropas pusgada kontekstā ir sniegti 1.–5. ieteikumā.

(15) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi Dānijas konverģences programmu, un tās atzinums[9] ir jo īpaši pausts turpmāk 1. ieteikumā.

(16) Ņemot vērā Komisijas padziļinātā pārskata un šā novērtējuma rezultātus, Padome ir izskatījusi Dānijas 2012. gada valsts reformu programmu un Dānijas konverģences programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti īpaši turpmāk sniegtajā 3., 4. un 5. ieteikumā,

IESAKA Dānijai laikposmā no 2012. līdz 2013. gadam rīkoties šādi.

1. Īstenot plānoto budžeta stratēģiju, lai līdz 2013. gadam nodrošinātu pārmērīga deficīta korekciju un panāktu gada vidējo strukturālo korekciju, kas noteikta Padomes ieteikumos saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Pēc tam nodrošināt pienācīgu strukturālās korekcijas veikšanu, lai panāktu pietiekamu progresu saistībā ar vidēja termiņa budžeta mērķi, tostarp izpildīt izdevumu kritēriju.

[9] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

2. Veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu ilgtermiņa darbaspēka piedāvājumu, veicot reformas invaliditātes pensijā, mērķtiecīgāk izstrādājot subsidētās nodarbinātības shēmas (fleksibla darba sistēmu) cilvēkiem ar samazinātām darbspējām un uzlabojot migrantu izcelsmes iedzīvotāju nodarbināmību.

3. Nekavējoties īstenot paziņotos pasākumus, lai uzlabotu izglītības sistēmas rentabilitāti, samazinātu mācību iestādes priekšlaicīgi pametušo studentu īpatsvaru, īpaši arodizglītības iestādēs, un palielinātu stažieru vietu skaitu.

4. Turpināt centienus novērst konkurences šķēršļus, īpaši vietējo pakalpojumu, mazumtirdzniecības un būvniecības nozarē, tostarp konkurencei vairāk atverot pašvaldības un reģionālā iepirkuma pakalpojumus un nodrošinot, ka konkurences tiesībās noteiktās sankcijas ir pietiekami atturošas.

5. Paredzēt turpmākus preventīvus pasākumus, lai stiprinātu mājokļu tirgus un finanšu sistēmas stabilitāti vidējā termiņā, tostarp ņemot vērā Uzņēmējdarbības un izaugsmes ministrijā notiekošā pētījuma rezultātus par līdzekļu un saistību sadalījumu mājsaimniecībās un pārskatot īpašuma vērtības un pašvaldības zemes vērtības nodokļu sistēmu.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs